

Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Luntnakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Juridiska avdelningen
Pontus Kyrk

YTTRANDE
2006-03-02
Reg.nr 13-344-06

Yttrande över förslaget till reglering i högskoleförordningen av en högskolas ansvar för utredning av misstankar om oredlighet i forskning vid universitet och högskolor

(Utbildnings- och kulturdepartementet dnr U2004/2082/UH)

Högskoleverket tillstyrker att det i högskoleförordningen förs in en bestämmelse som innebär att en högskola skall utreda misstankar om oredlighet i forskning. Regeln är formulerad så att skyldigheten att utreda misstankar gäller utan undantag. I uppenbart ogrundade fall bör dock en högskola kunna avstå från utredning. Högskoleverket föreslår därför att bestämmelsen utformas på följande sätt.

En högskola, som genom en anmälan eller på något annat sätt får kännedom om en misstanke om oredlighet i forskning, konstnärligt utvecklingsarbete eller annat utvecklingsarbete vid högskolan, skall utreda misstankarna, om det inte är uppenbart att misstankarna saknar grund.

Det är, såsom påpekas i den remitterade promemorian, angeläget att frågor om oredlighet hanteras på ett sådant sätt att allmänhetens förtroende för forskningen främjas. Enligt Högskoleverkets mening är det inte tillräckligt med den föreslagna skyldigheten för lärosätena att utreda misstankar om oredlighet i forskningen. Det finns även ett behov av att i det nationella regelverket föreskriva en möjlighet till oberoende granskning. Vetenskapsrådet, som ju redan har till uppgift att uppmärksamma etiska frågor vid forskning, bör få till uppgift att fungera som nationell instans för granskning av oredlighet i forskning.

Misstankar om forskningsfusk måste alltid först handläggas vid aktuellt lärosäte. Lärosätet bör efter sin utredning ha möjlighet att vända sig till Vetenskapsrådet och begära en granskning. Även en eventuell anmälare bör kunna vända sig till Vetenskapsrådet efter det att lärosätet avslutat sin utredning. För att granskning skall genomföras på anmälarens begäran bör dock krävas att Vetenskapsrådet

meddelar ”prövningstillstånd” motsvarande vad som gäller inom domstolsväsendet. Med tanke på att det är olyckligt om granskningen drar ut på tiden bör det föreskrivas att Vetenskapsrådet genomför granskningen inom viss tid, förslagsvis tre månader. Om oredlighet i forskningen konstateras bör det vara en uppgift för lärosätet att ta ställning till vilka åtgärder som bör vidtas. Detta yttrande har beslutats av universitetskanslern Sigbrit Franke i närvaro av kanslichefen Lennart Ståhle och tf. avdelningschefen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Pontus Kyrk.

Sigbrit Franke

Pontus Kyrk